

TAAL MAAKT JE STERKER!

BEWAAR-
NUMMER

Nu ik beter kan
lezen en schrijven
heb ik mijn eigen
bedrijf. Toon

Wist u dat 170.000 Brabanders moeite hebben met lezen en schrijven?

Samen pakken we laaggeletterdheid **in Brabant** aan!

UWV Breda:
"Ook bij het zoeken
naar vacatures is
taal nodig."

Zorgverzekeraar CZ
helpt laaggeletterden
inzicht te krijgen in
hun financiën.

Cursisten over
EVA-cursus in Tilburg:
"Ik kan straks nog meer
dan ik dacht."

Het magazine 'Taal maakt je sterker!' is een eenmalige uitgave van Stichting Lezen & Schrijven. In het magazine vindt u informatie over de aanpak van laaggeletterdheid in de provincie Noord-Brabant.

Deze publicatie is onderdeel van het ondersteuningsprogramma Taal voor het Leven. Dit programma wordt aangeboden door Stichting Lezen & Schrijven en gefinancierd door de Rijksoverheid.

Met dank aan de Taalambassadeurs Toon Heijms, Jan Kemps, Mary Peters, Geran Rooijackers en Wim Sabel, Stichting ABC, Contour de Twern, CZ, Feniks, Gemeente Breda, Senzer, Ster College, De Taalbus, UWV Breda en Welzijn de Meierij.

lezenenschrijven.nl/brabant

2017 © Stichting Lezen & Schrijven

op pagina

16

TAALAMBASSADEURS

- 4** Jan
- 12** Mary
- 18** Geran
- 24** Wim
- 34** Toon

De Brabantse Taalambassadeurs Jan, Mary, Geran, Wim en Toon weten uit eigen ervaring hoe het is om niet te kunnen lezen en schrijven. Zij laten zien wat ze nu hebben bereikt. Benieuwd naar hun hele verhaal? Kijk dan op **lezenenschrijven.nl/brabant**.

op pagina

32

5 Voorwoord

6 Wat is laaggeletterdheid?

8 UWV Breda opent het gesprek met de Taalmeter

"Ook bij het zoeken naar vacatures is taal nodig."

10 Taal leren: het kan zelfs op een fietswerkplaats

"Door de workshop werden mensen aan het denken gezet."

13 Taal voor het Leven in Brabant

16 Dromen vangen voor vrouwen met ambitie

"Taal is een middel dat ervoor zorgt dat je kunt meedoen."

19 Ik wil leren!

20 Senzer brengt taalvaardigheid in kaart met de Taalmeter

"Onze taak is om mensen aan het werk te krijgen. Daar heb je taal voor nodig."

22 Zorgverzekeraar CZ alert op laaggeletterdheid

"Als je weet dat een klant laaggeletterd is, kun je hem gerichter helpen."

25 Taalhuizen in Brabant

26 Het belang van toetsen

"De toetsen laten zien of iemand zelf iets kan."

28 Een breed gedragen aanpak: een succes in Breda

"Het is een uitdaging elkaar in de praktijk de ruimte te geven."

30 Lokale Liefde in Brabant

32 De Taalbus komt naar cursisten toe

"Bijscholen voor laaggeletterden zou net zo normaal moeten zijn als cursussen voor hoogopgeleiden."

A middle-aged man with a shaved head and a goatee is smiling at the camera. He is wearing a black short-sleeved shirt with a vibrant tropical print of green palm leaves, red flowers, and butterflies. He is holding a large white rectangular sign in front of his chest with both hands. The background shows a European-style street with brick buildings and windows. The sign contains handwritten text in Dutch.

Mijn droom komt uit!
Nu ik beter kan lezen en schrijven
Kan ik zelfs anderen helpen
Jan

MAG IK OOK MEEDOEN?

Weet je nog, vroeger op het schoolplein? Een groep kinderen is heerlijk aan het spelen. Jij staat aan de zijlijn en wil eigenlijk ook meedoen. Maar je durft het niet zo goed te vragen. En als je dan eindelijk de moed hebt gevonden, word je keihard afgewezen. "Nee, je mag niet meedoen!"

Dit gebeurt dagelijks. Op schoolpleinen. Maar nog veel meer in de grotemensenwereld. Sommige mensen durven allang niet meer te vragen of ze mee mogen doen. Uit schaamte. Omdat ze de spelregels niet goed kennen. Omdat ze wat basisvaardigheden missen voor het spel. Ze besluiten maar aan de zijlijn te blijven staan. Gaan misschien zelfs, tegen beter weten in, hard roepen dat ze helemaal niet meer mee willen doen. Anderen probéren mee te doen. Maar worden keer op keer afgewezen omdat ze tekortkomen. En weer anderen doen mee aan het spel, maar zijn voortdurend gespannen. Angstig voor de ontdekking dat ze eigenlijk vaardigheden missen om goed te kunnen spelen.

170.000 volwassenen in Brabant bevinden zich in een van deze drie situaties. Ze hebben namelijk moeite met lezen en schrijven. Dit is ruim 1 op de 9 Brabanders in de leeftijd van 16 tot 65 jaar. Twee derde van deze mensen is autochtoon. En meer dan de helft heeft een betaalde baan.

Al deze mensen verdienen het om volwaardig mee te kunnen doen. Om te bloeien als mens. Om met hun unieke persoonlijkheid, kennis en vaardigheden mee te kunnen bouwen aan onze samenleving. Dat gaat niet vanzelf. Er is actie van álle deelnemers nodig. Van laaggeletterden zelf, die de regels en basisvaardigheden van het spel gaan aanleren en verbeteren. Maar ook van spelers die hen aanmoedigen, verleiden en begeleiden. En die uit eigen beweging vragen: "Hé jij, doe je ook mee?"

Wilt u, met mij, zo'n aanmoedigende speler zijn? Samen komen we zoveel verder en wordt het spel alleen maar leuker!

Miriam Haagh

Wethouder gemeente Breda

TaalHeld Brabant 2016

WAT IS LAAGGELETTERDHEID?

Maar liefst 2,5 miljoen mensen in Nederland van 16 jaar en ouder hebben moeite met lezen, schrijven en/of rekenen. Vaak hebben zij ook moeite met digitale vaardigheden. In de leeftijdsgroep tussen de 16 en 65 jaar gaat het om 1,3 miljoen Nederlanders die moeite hebben met taal.

Wat is laaggeletterdheid?

Laaggeletterdheid is een term voor mensen die grote moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen. Mensen die laaggeletterd zijn, zijn geen analfabeten. Ze kunnen wel lezen en schrijven, maar beheersen niet het eindniveau vmbo of niveau mbo-2/3.

Mensen die laaggeletterd zijn hebben onder meer moeite met:

- Formulieren invullen (zorgtoeslag, belasting etc.)
- Straatnaamborden lezen, reizen met ov
- Voorlezen aan (klein)kinderen
- Werken met de computer, solliciteren
- Begrijpen van informatie over gezondheid en zorg

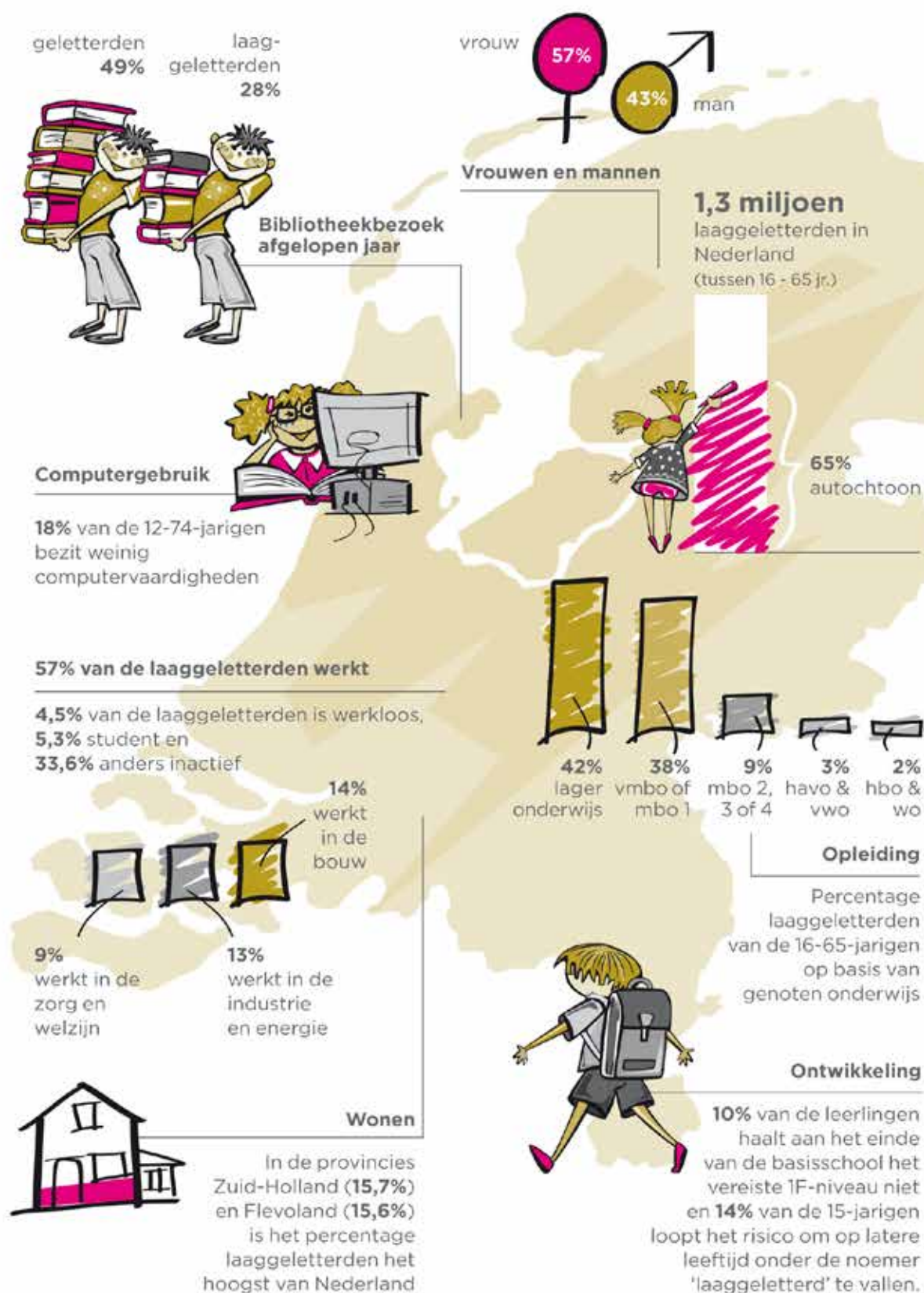
Gevolgen van laaggeletterdheid

Schaamte, onbegrip en voor dagelijkse bezigheden afhankelijk zijn van anderen. Moeite hebben met lezen en schrijven heeft grote gevolgen. Wanneer je informatie niet goed begrijpt, is de kans groot dat je minder zelfredzaam, minder sociaal actief en minder gezond bent dan geletterde mensen.

Je vindt bijvoorbeeld minder snel een baan en je hebt minder grip op je geldzaken en gezondheid.

1,3 miljoen mensen die moeite hebben met taal (16-65 jaar)

Bron: Houtkoop et al. (2012), Buisman & Houtkoop (2014), Buisman et al. (2013), Gille et al. (2010), CBS (2012), ROA (2016) en Kamerbrief over invoering referentieniveaus taal en rekenen (2015)

UWV Breda opent het gesprek met de Taalmeter

Bij het UWV in Breda wordt de Taalmeter ingezet: een laagdrempelige en efficiënte manier om mensen te vinden die moeite hebben met lezen en schrijven. Noortje van Dinther, trainee adviseur werk van UWV WERKbedrijf regio West-Brabant legt uit hoe ze te werk gaat bij mogelijke laaggeletterdheid.

Werkverkenner

Bij de start van een traject vult iemand eerst de zogenoemde werkverkenner in. Noortje: "Ik spreek voornamelijk WW-klanten. Mensen die in de WW komen, kunnen de werkverkenner invullen, een landelijk instrument. Op basis van de uitkomst bepalen we of we klanten uitnodigen voor een gesprek. Dit is bijvoorbeeld afhankelijk van hun leeftijd en hoe snel zij zelf denken weer aan het werk te zijn. Ook wordt in de werkverkenner de vraag gesteld of iemand problemen heeft met de Nederlandse taal."

Dagelijkse post

In het gesprek met de klant bespreken Noortje en haar collega's de mogelijkheden voor het terugkeren op de arbeidsmarkt. "Het is de taak van de adviseurs om te signaleren of mensen moeite hebben met lezen en schrijven. Collega's hebben daarvoor de presentatie 'Herkennen & doorverwijzen' gevolgd. Zij stellen contextgerichte vragen over taal en het zoeken van werk. Bijvoorbeeld: 'Heeft u hulp gehad bij het invullen van de werkverkenner?', 'Heeft u weleens problemen met het lezen van de dagelijkse post?' Dit zijn vragen die je kunt stellen zonder te sturen of er een oordeel aan te hangen. Mensen die inderdaad moeite hebben met taal verwijzen we door naar de workshop 'Werkmap'. Deze bieden we aan in de bibliotheek van Breda, Roosendaal en Etten-Leur. In die workshop nemen we de Taalmeter af."

Op de automatische piloot

Je hebt overal een minimum taalniveau nodig, zowel in een baan als bij het zoeken naar een baan. Noortje: "Alles gaat tegenwoordig digitaal: formulieren invullen, werkinstructies lezen."

"Ook bij het zoeken naar vacatures is taal nodig."

Maar ook terugkeren op de arbeidsmarkt. Iemand vertelde dat hij dertig jaar dezelfde baan had. Hij deed op zijn werk alles op de automatische piloot en hoefde nooit te lezen. Bij het verliezen van zijn baan liep hij tegen de lamp. Ook bij het zoeken naar vacatures, begrijpen van een vacaturetekst en het gebruiken van de goede zoektermen is taal nodig."

Laaggeletterdheid en werk

Laaggeletterden komen moeilijker aan het werk omdat zij bijvoorbeeld moeite hebben met sollicitatiebrieven schrijven. Ook is het lastiger om aan het werk te blijven, vooral als taken moeilijker worden.

In veel organisaties werken laaggeletterden, vaak zonder dat hun collega's het weten. Zij kunnen bijvoorbeeld geen veiligheidsinstructies begrijpen of bestelformulieren invullen. lezenenschrijven.nl/werk

Gesprek over taalvaardigheid

De workshop begint met de Taalmeter. Noortje: "Dan krijgen we meteen een beeld van de leesvaardigheid. De uitslag is een aanleiding om het gesprek over taalvaardigheid te openen.

"De Taalmeter geeft meteen een beeld van de leesvaardigheid."

Als je zonder aanleiding moeite met lezen en schrijven bespreekbaar maakt, ervaar je vaak een drempel. De Taalmeter maakt dat makkelijker. Ook krijgen wij tijdens de workshop een idee van hoe digitaal vaardig mensen zijn. Mensen met een indicatie laaggeletterdheid verwijzen we naar het taalspreekuur van het Taalhuis."

Opleidingsmogelijkheden

De workshops zijn kleinschalig. "We hebben maximaal vier mensen in een groep. Mensen zijn in eerste instantie een beetje huiverig om te vertellen dat ze moeite hebben met lezen en schrijven. Later, als ik wat meer hun vertrouwen heb gewonnen, zijn ze vaak blij dat ze hun verhaal kunnen delen en dat ze horen dat er opleidingsmogelijkheden zijn." Het UWV in Breda is een belangrijke schakel in het lokale netwerk om laaggeletterden te vinden en door te verwijzen. "Het is in het belang van het UWV dat mensen aan hun taalvaardigheid werken, want ons doel is om mensen via de kortste weg weer aan het werk te krijgen."

Taal leren: het kan zelfs op een fietswerkplaats

In Meijerijstad, een fusiegemeente van de gemeenten Schijndel, Veghel en Sint-Oedenrode, is een welzijnsorganisatie die zich met veel enthousiasme inzet voor de thema's taal en laaggeletterdheid. Inge Schouwink is sociaal werker bij Welzijn de Meerij en Taalhuiscoördinator. Zij jaagt de boel aan, vergroot het netwerk en zorgt voor de juiste verbindingen tussen de taalcursussen en -projecten die ze organiseren. Zij vertelt over de activiteiten in Meijerijstad.

Samenwerken met de bieb

Welzijn De Meerij heeft een eigen cursusaanbod. Inge: "We hebben een taalcafé, een leesclub, een basiscursus Engels, een alfabetiseringscursus ('Lang zullen ze lezen') en digi-cursussen. De samenwerking met de bibliotheek is al lange tijd goed. De bieb biedt bijvoorbeeld een cursus Digisterker aan. We merkten dat sommige mensen na die cursus verder wilden, maar ook dat er mensen waren die meer basisvaardigheden nodig hadden voor Digisterker. Daar hebben wij ons aanbod op aangepast." Dat Inge en collega's goed bezig zijn, blijkt wel uit de ABC Trofee (een initiatief van Stichting ABC) die ze hebben ontvangen, een prijs die wordt uitgereikt aan een organisatie die zich zichtbaar heeft ingezet voor aanpak van laaggeletterdheid.

Paraplu

Inge merkt dat er soms meer samenwerking nodig is. "We proberen dat te bereiken met het Taalhuis, dat dient als een paraplu voor verschillende organisaties. Behalve wij en de bieb vallen daar de gemeente, VluchtelingenWerk en Stichting Lezen & Schrijven onder." Inge werkt ook een dag per week voor de sociale wijkteams in Schijndel. "Daar hebben we de workshop 'Herkennen & doorverwijzen' aangeboden aan

de medewerkers. Mensen werden erdoor aan het denken gezet. Die meneer die ik laatst sprak, zou die misschien moeite hebben met lezen en schrijven? Dat bewustzijn vergroten was echt het doel van die workshop."

"Door de workshop werden mensen aan het denken gezet."

Mannen onder elkaar

Inge legt uit dat maatwerk belangrijk is en dat dit kan in een kleinere gemeente. "Er meldde zich bijvoorbeeld een vrouw met een van oorsprong Duitse man. Die vrouw vond dat het tijd werd dat hij iets aan zijn Nederlandse taalvaardigheid ging doen. Die man wilde wel aan de slag met een taalmaatje en wilde graag met mannen onder elkaar zijn. Wij hebben een fietswerkplaats waar hij nu vrijwilliger is. De mensen daar spreken alleen Nederlands zodat hij nu de urgentie voelt om beter Nederlands te leren. Het lijkt niet logisch, taal leren op een fietswerkplaats, maar voor deze man werkt het goed!"

Foto: Tjanne Hartman | DeMooiSchijndelKrant

Week van het Taalhuis

Inge en collega's organiseren ook een themawEEK: de Week van het Taalhuis. "We brengen in die week het Taalhuis onder de aandacht door allerlei activiteiten te organiseren. Bijvoorbeeld een taalcafé en een internationale lunch waar iedereen eigen hapjes meebrengt. Dit zorgt voor een ongedwongen samenzijn waardoor het voor mensen makkelijk is om eens binnen te lopen."

Verbinding zoeken

Hoeveel Welzijn De Meijerij ook voor elkaar krijgt, er blijven altijd doelen over. "We zijn nu aan het inventariseren welke partners in de gemeente ook met taal bezig zijn, dan kunnen we het netwerk uitbreiden. Ook benaderen we bedrijven. Via een bedrijf met veel Poolse werknemers zijn enkele mensen begonnen met een cursus Nederlands voor Polen. En we willen meer verbinding zoeken

met Sint-Oedenrode en Veghel. Daar gebeurt al veel op het gebied van taal, maar de uitdaging is om de krachten in de gemeente Meierijstad te bundelen."

"We willen nóg meer verbinding zoeken."

Brede samenwerking

Het verhaal van Inge is eigenlijk een groot pleidooi voor brede samenwerking. "Je hebt echt de gemeente nodig zodat er ruimte is om activiteiten en initiatieven te ontwikkelen. Dat is hier goed gelukt omdat in een kleine gemeente de lijntjes met de wethouder kort zijn."

(Digi-)Taalhuis

In een (Digi-)Taalhuis kan iedereen terecht om aan de slag te gaan met basisvaardigheden. Vaak is een Taalhuis een samenwerkingsverband tussen lokale partners, zoals de gemeente, bibliotheek, roc's, particuliere taalaanbieders, vrijwilligersorganisaties en welzijnsorganisaties. In Brabant zijn ruim 20 Taalhuizen. lezenenschrijven.nl/taalhuis

Nu ik leer lezen en
schrijven kan ik ook beter
mijn administratie doen.

Mary

TAAL VOOR HET LEVEN in Brabant

Het ondersteuningsprogramma Taal voor het Leven helpt gemeenten en organisaties die aan de slag willen met de aanpak van laaggeletterdheid.

Lokale aanpak

Gemeenten en organisaties die aan de slag willen met een effectieve lokale aanpak van laaggeletterdheid, kunnen gebruikmaken van het ondersteuningsprogramma Taal voor het Leven. Het programma helpt bij het vinden, opleiden en volgen van zoveel mogelijk laaggeletterden.

Hiervoor ontwikkelde Stichting Lezen & Schrijven samen met betrokken organisaties verschillende materialen en instrumenten. Voorbeelden hiervan zijn samenwerkingsmodellen, Taalhuizen, screeningsinstrumenten zoals de Taalmeter en de Digimeter, lesmaterialen en allerlei soorten trainingen en voortgangstoetsen om de kwaliteit van lesgeven aan laaggeletterden zo optimaal mogelijk te maken.

Meedoen in Brabant

Brabant loopt voorop op het gebied van innovatie, technologie, sport en design. Het is een ambitieuze provincie. Alle Brabanders zijn nodig en iedereen moet mee kunnen doen. Alle reden om laaggeletterdheid aan te pakken!

In Brabant werken we inmiddels samen met vele lokale partners. Veel gemeenten willen de aanpak van laaggeletterdheid opnemen in het beleid. Zij hebben de regierol in de lokale netwerken. Daarbij focussen zij zich niet alleen op educatie, maar op het brede sociale domein, zoals werk, armoede en welzijn.

Stichting Lezen & Schrijven, Cubiss Brabant en andere lokale partners zetten zich samen in voor de aanpak van laaggeletterdheid in de provincie Brabant. Onze ambitie is samen met deze partners de komende jaren nog meer mensen bereiken.

FEITEN EN CIJFERS

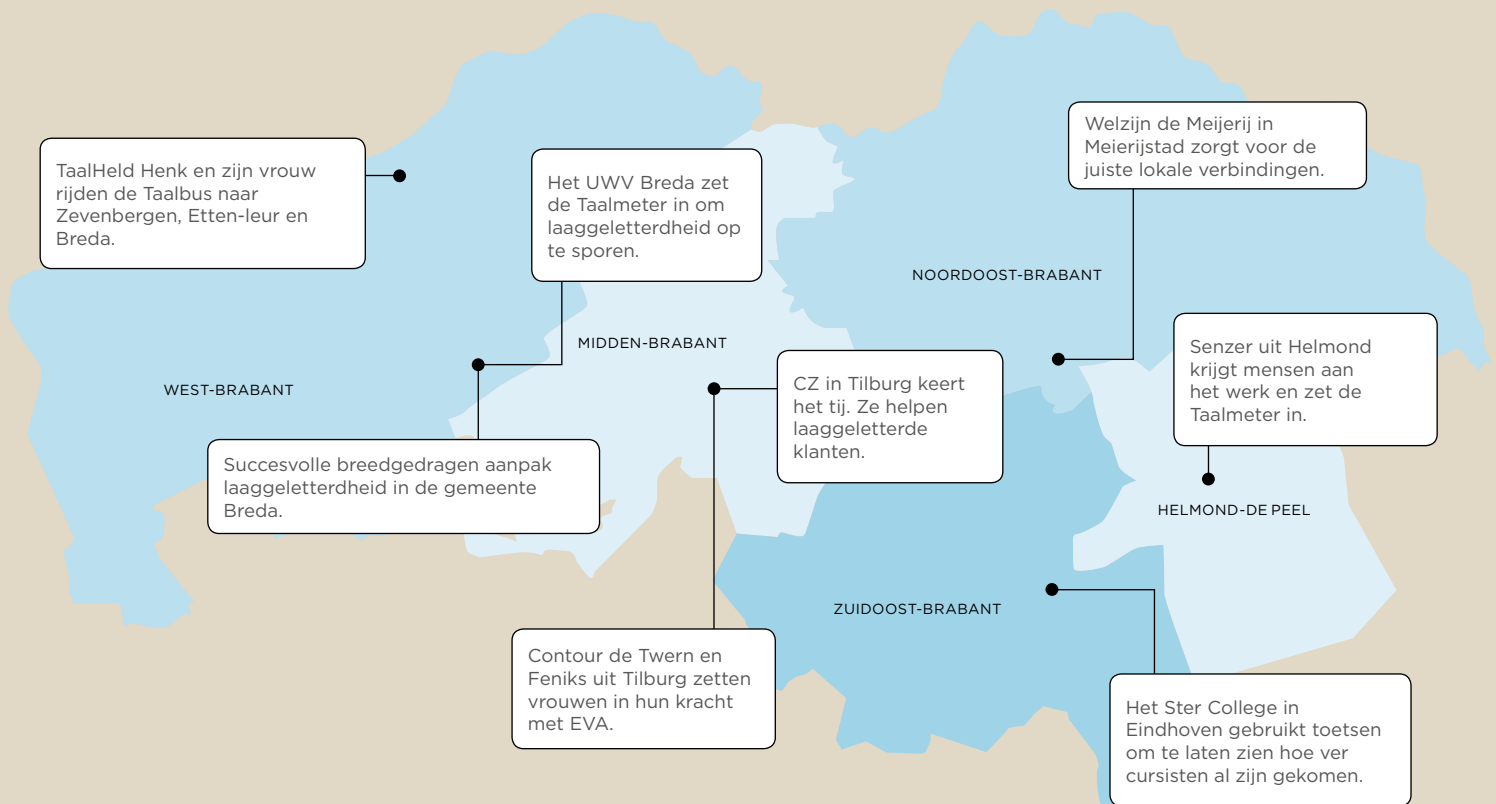
- Circa 20 tot 30% van de cursisten heeft een betere positie op de arbeidsmarkt.
- Circa 45 tot 70% van de deelnemers krijgt een betere plek in de samenleving.
- Circa 70% van de cursisten kan zijn of haar taalvaardigheden in de praktijk beter toepassen.
- 67% van de deelnemers verbetert zijn of haar leesvaardigheid.

Bron: Universiteit Maastricht (2016)

Gerard Suijkerbuijk, afdelingsmanager bij Kellebeek College, onderdeel van ROC West-Brabant:

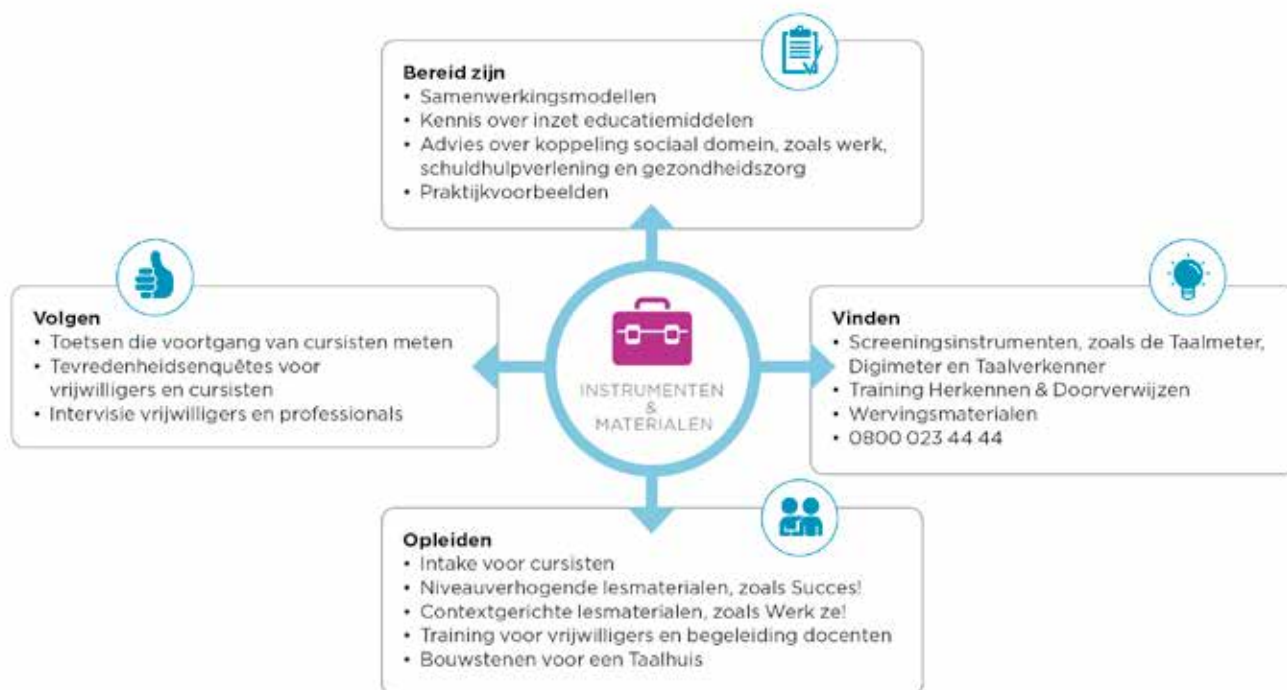
"Wij zijn blij dat de resultaten van de trajecten van Taal voor het Leven een groot positief effect hebben op de sociale inclusie. Onderwijsprogramma's voor laaggeletterden hebben dus wel degelijk effect. Wat is er mooier dan mensen die op achterstand staan vooruit te kunnen helpen, zodat ze beter mee kunnen doen in onze complexe maatschappij!"

Voorbeelden van samenwerking in Brabant

Voorbeelden, materialen en instrumenten

Kijk ook eens op taalvoorhetleven.nl voor voorbeelden van organisaties die al werken met het ondersteuningsprogramma. Ook vindt u er meer informatie over de verschillende (les)materialen en instrumenten.

In vier stappen naar een effectieve aanpak

Uit ervaring blijkt dat het volgen van vier fasen in de opbouw vaak leidt tot een structurele en effectieve lokale aanpak van laaggeletterdheid. Per fase zijn verschillende materialen en instrumenten beschikbaar vanuit het ondersteuningsprogramma.

**Taal voor
het Leven**

Wilt u meer informatie over de aanpak van laaggeletterdheid? Kijk op taalvoorhetleven.nl of neem vrijblijvend contact op met een lokale projectleider via taalvoorhetleven.nl/contact of bel 070 - 302 26 60.

Dromen vangen voor vrouwen met ambitie

Vrouwen met ambitie laten vertellen wat hun dromen zijn en vervolgens kijken hoe ze die op eigen kracht kunnen realiseren. Een programma dat verder kijkt dan taalvaardigheid. Dat is EVA: Educatie voor Vrouwen met Ambitie. Twee van de Brabantse partners die EVA aanbieden zijn Feniks en Contour de Twern. Mo van Bavel is intern coördinator bij Feniks en geeft EVA-cursussen. Mirjam Lambert is taalcoördinator en sociaal werker bij Contour de Twern en begeleidt de vrijwilligers. Ze vertellen over de aanpak.

Meer dan een taalcursus

EVA is een startpunt dat cursisten begeleidt naar een volgende stap: (vrijwilligers)werk of een opleiding, bijvoorbeeld bij het roc. "De missie van Feniks is om de positie van vrouwen op sociaal, economisch en maatschappelijk terrein te verbeteren," vertelt Mo. "We geven vrouwen empowerment: dat draait om het (her)ontdekken van hun eigen kracht, als persoon én als groep. Deelnemers willen niet alleen beter leren lezen en schrijven, ze hebben ook een groter doel dat ze willen bereiken. We werken hier met de Dromenvang-methode. Deze methode geeft vrouwen op een laagdrempelige en motiverende manier inzicht in de stappen die ze kunnen zetten om hun doelen en dromen te bereiken." Vrijwilligers werken vaak met het materiaal van de Succes!-methode. Een vrijwilliger vertelt: "Succes! is een rode draad, je kunt er veel mee: lezen, woordenschat, begrijpend lezen, vervoegen, meervoud."

Kwaliteiten herkennen

Nieuwe EVA-vrijwilligers volgen de workshops 'In je kracht' en 'Aan de slag'. Deze workshops zijn een onderdeel van de basistraining voor taalvrijwilligers. Alleen staat bij deze module niet de taalontwikkeling voorop, maar het werken aan een vertrouwensband, het herkennen van

talenten en kwaliteiten bij cursisten en het vergroten van het zelfvertrouwen. De vrijwilligers leren van Mirjam van Contour de Twern hoe ze het beste cursisten kunnen benaderen om wensen en doelen te achterhalen en om realistische vervolgstappen op te stellen. Aan de hand van casussen wordt gekeken wat iemands kwaliteiten zijn. De vrijwilligers maken ook kennis met de website EVAenik.nl waar cursisten thuis in alle rust kunnen oefenen binnen de onderwerpen werk & solliciteren, geld & rekenen en internet & computer.

"We geven vrouwen empowerment: het draait om het (her)ontdekken van eigen kracht."

Mirjam vertelt dat het niet altijd een makkelijke doelgroep is: "Het zijn vrouwen die vaak al hun verhaal hebben verteld bij instanties maar 'er verandert toch niks'. Deze vrouwen hebben vaak veel bagage. Taal is een middel dat ervoor zorgt dat je mee kunt doen en de meeste vrouwen willen hun taalvaardigheid graag verbeteren."

‘Ik kan nog meer dan ik dacht!’

Er nemen nu vooral vrouwen met een anderstalige achtergrond deel aan EVA. Mo van Feniks: “We proberen ook autochtonen aan te spreken. Ook zit er een genderspect in laaggeletterdheid: van de laaggeletterden is 53% vrouw. Daarnaast leren vrouwen vaker contextueel, daar is de EVA-methode op afgestemd. Het is een vorm van emancipatie om laaggeletterdheid bij vrouwen aan te pakken.” De cursisten zijn enthousiast over de EVA-cursus. Mo: “Dat de training zich richt op vrouwen en een bredere blik geeft dan alleen taal, vinden ze een waardevolle toevoeging en het is een extra motivatie. Wat ik al meerdere keren heb gehoord is dat vrouwen zeggen ‘ik kan straks nog meer dan ik had gedacht’. De vrouwen stimuleren elkaar onderling, binnen de groep trekken ze elkaar omhoog.”

“Taal is een middel dat ervoor zorgt dat je kunt meedoen.”

Ook voor de vrijwilligers is het leerzaam. Een vrijwilliger: “Het verbreedt je eigen blik door met verschillende culturen om te gaan. Ook merk ik dat het Nederlands een moeilijke taal is. Ik vind het dankbaar werk.”

Kansen voor vrouwen

EVA is een onderdeel van het lokale ondersteuningsprogramma Taal voor het Leven. Het is een verdieping gericht op het verbeteren van de kansen van vrouwen tussen de 18 en 55 jaar op de arbeidsmarkt en op hun economische zelfstandigheid. EVA vult Taal voor het Leven aan door naast de basisvaardigheden te werken aan empowerment, het verhogen van het zelfvertrouwen, de zelfredzaamheid en de economische zelfstandigheid van de deelnemende vrouwen.

EVA helpt vrouwen zich bewust te worden van hun kansen en stimuleert hen stappen te zetten om hun maatschappelijke positie te verbeteren. Online oefenen kan via www.EVAenik.nl.

Niet twifelen
Gewoon doen.
Dan kun je je kind
Voerlezen!

Goran

Ik wil leren!

Wil jij leren voorlezen aan je kind? Een brief schrijven? Een e-mail typen? Dat kan. Je wordt zelfstandiger en zo kun je makkelijker meedoen.

Je bent niet alleen

In Brabant zijn zo'n 170.000 mensen die moeite hebben met lezen en schrijven. Veel Brabanders zoals Jan, Mary, Geran, Wim en Toon volgen daarom een cursus.

Bij jou in de buurt

Als je je hebt aangemeld, neemt een organisatie bij jou in de buurt contact met je op. Samen bespreek je wat het beste bij jou past. Je kunt samen in een groep leren of alleen, met begeleiding van bijvoorbeeld een taalmaatje. De cursussen zijn meestal gratis.

Aan de slag!

Wil jij ook leren? Of ken jij iemand die beter wil leren lezen en schrijven? Meld je dan aan.

Senzer brengt taalvaardigheid in kaart met de Taalmeter

Werkbedrijf Senzer, partner in het taalnetwerk Helmond, zet de Taalmeter in bij de begeleiding van mensen die zich melden voor een uitkering. Hierdoor stelt Senzer vast of iemand een taalachterstand heeft. Wanneer de behoefte bestaat daar iets aan te doen, verwijzen ze door naar het roc ter AA en het Taalhuis. Joop Slegers en Ruud Huijbers leggen uit wat de werkwijze van Senzer is.

Participatie

Senzer is het werkbedrijf voor de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel. Joop Slegers is senior beleidsmedewerker bij Senzer en heeft de onderwerpen Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) en laaggeletterdheid in zijn takenpakket. Senzer voert de participatiewet uit. Joop legt uit: "Onze begeleiding van deze doelgroep is gericht op participatie, het liefst in zo regulier mogelijk werk. Daarvoor zijn vakgerelateerde en werknemersvaardigheden, zoals motivatie en taal- en opleidingsniveau van belang."

Meer ondersteuning

In september 2015 ondertekenden de voorlopers van Senzer het Helmondse convenant om laaggeletterdheid aan te pakken. Joop: "Onze taak is om mensen aan het werk te krijgen. Daar heb je taal voor nodig. Daarom hebben wij dit onderwerp dominant in het pakket opgenomen. We vinden het belangrijk om in kaart te brengen wat de taalvaardigheden zijn van mensen. Daarom zijn we aan de slag gegaan met de Taalmeter. Van de mensen die zich bij Senzer melden voor een uitkering is er een groep die vermoedelijk wel aan het werk kan maar die meer ondersteuning nodig heeft om zover te komen. Om te bepalen welke hulp zij nodig hebben, volgen zij een 'diagnoseprogramma'."

In gesprek over taal

Ruud Huijbers is werkleider Diagnostiek en begeleidt het diagnosetraject. Dit screeningstraject begint met een kennismakingsgesprek. Ruud vertelt: "Daardoor leer ik de mensen al een beetje kennen. Bij alle deelnemers nemen we uiteindelijk de Taalmeter af. We maken geen onderscheid in opleidingsniveau of taalachtergrond."

"Onze taak is om mensen aan het werk te krijgen. Daar heb je taal voor nodig."

Het is een goed startpunt voor een gesprek over taal." Ruud legt uit dat hij bij een indicatie voor taalachterstand eerst vraagt of er behoefte is om iets aan taal te doen. "Als dat inderdaad zo is maak ik een vervolgspraak om de mogelijkheden te bespreken. Ik probeer mensen te motiveren iets met taal te doen, maar als die motivatie er niet is laat ik het rusten, dat is immers niet onze primaire taak." Ruud neemt de tijd en er zit geen druk achter het afnemen van de Taalmeter. "Laatst gaf iemand aan dat hij de Taalmeter niet goed had gemaakt omdat hij zenuwachtig was. Ik maakte een nieuwe afspraak. Toen bleek dat hij de Taalmeter weer niet goed had gemaakt, gaf hij toe dat hij moeite had met lezen en schrijven. De eerste keer durfde hij dat nog niet toe te geven."

foto: Jean-Pierre Jans

Op weg helpen

Ruud merkt dat de procedure nu goed werkt. "Wat een voordeel is, is dat de Taalmeter een vast onderdeel is van het diagnosetraject. Dat maakt dat iedereen zonder problemen eraan meewerkt. Ik vraag wel of mensen de Taalmeter willen maken en een enkele keer vraagt iemand of dat verplicht is (wat niet zo is), maar niemand heeft ooit geweigerd. Ook is het een voordeel dat ik pas het gesprek aanga als ik die mensen al een paar keer heb gesproken. Er is dan al een beetje een band opgebouwd." Met het roc heeft Senzer goede afspraken. Ruud legt uit: "We hebben afgesproken dat zij beoordelen wat voor aanbod het beste bij iemand past. Zeker NT1'ers weten het van zichzelf wel als ze moeite hebben met lezen en schrijven. Ze zeggen dan 'wat moet ik er nu nog aan doen?'. Ze kennen vaak de weg niet naar het roc of een bibliotheek. Dan is het afnemen van de Taalmeter een uitkomst, omdat je daarmee de mensen op weg kunt helpen.

Bijdrage werkgevers

In de toekomst wil Senzer nog meer partners bij de aanpak gaan betrekken: "Senzer richt zich bij het bestrijden van laaggeletterdheid op de groep mensen die begeleiding naar werk nodig hebben.

"De Taalmeter is een goed startpunt voor een gesprek over taal."

We weten dat er laaggeletterden zijn die werkzaam zijn bij reguliere werkgevers. Behalve bij Senzer ligt er dus ook een verantwoordelijkheid bij die werkgevers. Met de Helmondse taalpartners en Stichting Lezen & Schrijven willen we werkgevers gaan benaderen om te bespreken op wat voor manier zij een bijdrage kunnen leveren aan het verlagen van het aantal laaggeletterden."

Laaggeletterdheid herkennen

Er zijn verschillende manieren om mensen te herkennen die moeite hebben met basisvaardigheden, zoals lezen, schrijven, rekenen of digitale vaardigheden. Gemeenten en organisaties kunnen hiervoor de Basismeters gebruiken, zoals de Taalmeter, Taalverkenner, Rekenmeter, Digimeter en de Meedoenmeter. Dit zijn breed inzetbare instrumenten die een betrouwbare indicatie geven of een werknemer, cliënt of patiënt (taal)scholing nodig heeft om vooruit te komen.

Organisaties kunnen ook in hun werkproces enkele contextgerichte vragen gebruiken om laaggeletterdheid te herkennen. Dat zijn bijvoorbeeld vragen om de dienstverlening te optimaliseren.

lezenenschrijven.nl/basismeters

Zorgverzekeraar CZ alert op laaggeletterdheid

Verzekeraars en andere schuldeisers zullen het herkennen: klanten die niet op tijd betalen of zich niet aan een regeling kunnen houden. En klanten die met een dichte envelop aan de balie komen of de rekening contant willen betalen. Vaak is onbekend dat laaggeletterdheid hiervan een oorzaak kan zijn. Schuldeisers kunnen een belangrijke rol spelen in het vroegtijdig signaleren van laaggeletterdheid bij hun klanten. Als je weet dat een klant laaggeletterd is, dan kun je hem gerichter helpen. Zorgverzekeraar CZ zet zich in om het tij te keren.

Brieven niet begrijpen

De telefonistes en baliemedewerkers bij zorgverzekeraar CZ spreken en zien in hun werk regelmatig mensen die moeite met lezen hebben. "Klanten komen met een brief naar onze servicebalie en willen graag weten waar het over gaat. Ook bij telefonisch contact merken medewerkers soms dat een klant de brief niet heeft begrepen," vertelt Anouschka van Leijden, teamleider afdeling Debiteurenbeheer team Tilburg. CZ heeft daarom samen met Stichting Lezen & Schrijven een nieuwe werkwijze voor de medewerkers opgezet.

Gerichte aanpak

"Onze telefonistes en baliemedewerkers zijn getraind in het herkennen van laaggeletterdheid. Er zijn bijvoorbeeld vragen die zij kunnen stellen om het onderwerp te bespreken. Als onze medewerkers het vermoeden hebben, dan verwijzen zij de klant door om hem verder te helpen," vertelt Anouschka. "Als laaggeletterden geholpen worden, krijgen ze beter inzicht in hun financiële situatie, waardoor bijvoorbeeld schulden niet oplopen. Mensen met schulden hebben ook vaak last van gezondheidsklachten. Door laaggeletterden te helpen, creëer je kansen om problemen te verminderen en misschien wel te voorkomen."

"Als je weet dat een klant laaggeletterd is, kun je hem gerichter helpen."

Win-winsituatie

Klanten uit de regio Tilburg en Helmond krijgen informatie over de cursus 'Voor 't zelfde geld'. Deze cursus kunnen zij gratis volgen bij een van de Taalhuizen in Tilburg of de vrijwilligers van de welzijnsorganisatie LEVgroep in Helmond. Met 'Voor 't zelfde geld' leren ze financieel zelfredzamer te worden. Anouschka: "Hierdoor ontstaat er een win-winsituatie. De klant is niet alleen bezig is met de taal, maar krijgt ook inzicht in zijn financiën. Het doel is om de klant weer regie te geven over zijn eigen situatie. Hij kan dan zelf de vicieuze cirkel van taalbarrière, betalingsachterstand en gezondheidsklachten of stress doorbreken."

“De vicieuze cirkel van taalbarrière, betalingsachterstand en gezondheidsklachten doorbreken.”

Laaggeletterdheid en geld

Stapels ongeopende post. Voor laaggeletterden is het een extra grote uitdaging om rekeningen te begrijpen, toeslagen aan te vragen en de administratie bij te houden. Voldoende kunnen lezen, schrijven en rekenen, is een randvoorwaarde om een stabiele financiële situatie te krijgen en te houden. Mensen die moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen zijn veel vaker langdurig arm dan niet-laaggeletterden. Armoede en laaggeletterdheid gaan hand in hand. Maar taalscholing helpt. lezenenschrijven.nl/geld

Ik kan nu zelf
Mijn cv schrijven
en solliciteren.

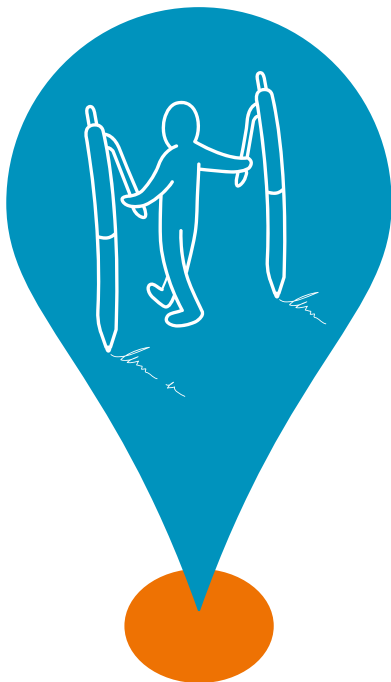
Wim

MEER DAN 20 TAALHUIZEN IN BRABANT

Bij een (Digi-)Taalhuis kan iedereen terecht die aan de slag wil met basisvaardigheden. Het is een samenwerkingsverband van lokale partners met een gezamenlijke doelstelling op het gebied van de aanpak van laaggeletterdheid. Denk hierbij aan de gemeente, bibliotheek, roc's, particuliere taalaanbieders, vrijwilligersorganisaties en welzijnsorganisaties.

Laagdrempelig

Een (Digi-)Taalhuis is een laagdrempelige plek in een stad of dorp waar mogelijk veel laaggeletterden komen. Bijvoorbeeld een ziekenhuis, buurthuis of sociale dienst. In Brabant zijn er 20 Taalhuizen.

Alle Taalhuizen in Brabant vind je via
lezenenschrijven.nl/taalhuis

Advies en oefenen

Je kunt er informatie en advies krijgen over een passende cursus, er zijn vaak computers en lesmaterialen om te oefenen en soms vinden er ook activiteiten plaats zoals een taalcafé of cursus digitale vaardigheden. Het Taalhuis is er ook voor vrijwilligers. Zij kunnen er bijvoorbeeld terecht voor onderwijskundig advies, een training en geschikt lesmateriaal voor hun cursist(en). Soms is er ook een docent aanwezig die de taalvrijwilligers ondersteuning biedt bij het begeleiden van hun deelnemers.

Bijeenkomst Taalhuis Breda

Het belang van toetsen

De voortgangstoetsen van Taal voor het Leven bieden inzicht in de voortgang die deelnemers maken. Er zijn voortgangstoetsen op het gebied van lezen, schrijven, rekenen, digitale vaardigheden en sociale inclusie. Wat is het nut van toetsen? Onderzoeker Maurice de Greef van Universiteit Maastricht en docent aan het Ster College in Eindhoven Nienke Hoogstra leggen het uit.

Ontwikkeling zien

Voor Maurice is het belang van toetsen duidelijk: "Het is zowel voor de cursist als voor de organisatie van belang: voor de cursist om te weten waar hij staat en om te weten of hij zijn doelstellingen haalt. En voor de organisatie is het belangrijk te weten wat het effect is van hun trajecten, ook voor de verantwoording naar de opdrachtgever." Nienke beaamt dit; ook het Ster College toetst periodiek. "Wel bewaken wij de frequentie, zodat de cursist een toets maakt als wij inschatten dat hij het benodigde niveau heeft gehaald. Dat doen we om frustratie te voorkomen. Veel van onze cursisten hebben in het verleden schooltrauma's opgelopen omdat ze vaak de zwakste waren. Cursisten vinden toetsing wel heel belangrijk, vooral omdat ze zo een beeld krijgen van hoe het gaat. En voor ons is het ook fijn om van cursisten te weten waar ze in hun ontwikkeling zitten."

Doelstellingen

Maurice hoort weleens dat er weerstand is tegen toetsen bij deze kwetsbare doelgroep. "Dit horen we soms van organisaties, maar bijna nooit van cursisten zelf. Cursisten vinden het juist goed dat ze een toets mogen maken. Bij hoogopgeleiden is het heel normaal om te toetsen, maar bij lager opgeleiden denken organisaties soms dat het lastig is voor de cursist. Maar zij hebben ook doelstellingen. En je kunt niet voor de cursist bepalen of hij een toets wil maken."

Praktisch

De toetsen zijn specifiek voor volwassen taalleerders. Maurice: "Bij de toetsen gaat het om de functionele taalvaardigheid, dus de praktische toepassing van taal. De vragenlijst sociale inclusie is ook leerzaam, en je kunt het een onderdeel maken van de les."

"Voor ons is het fijn om van cursisten te weten waar ze in hun ontwikkeling zitten."

Voor een opdrachtgever is deze vragenlijst heel interessant, omdat je daar als opdrachtgever mee aan kunt tonen dat mensen stijgen op de participatieladder."

Nienke vindt de inhoud van de toetsen inderdaad goed: "De toetsen zijn allesomvattend, ze bekijken of iemand iets wel of niet zelfstandig kan. Het is ook goed dat er meerdere versies van de toetsen zijn."

"De toetsen laten zien of iemand zelf iets kan."

Voortgangstoetsen

Met de digitale voortgangstoetsen van Taal voor het Leven krijgen organisaties en deelnemers inzicht in de voortgang die zij maken. De toetsen, resultaten en rapportages zijn beschikbaar in een online omgeving: de Toetsenbank. Het is niet alleen motiverend voor deelnemers om te zien dat ze aantoonbaar beter worden in hun basisvaardigheden. Het is ook voor organisaties van belang om te laten zien dat hun aanpak werkt.

lezenenschrijven.nl/voortgangstoetsen

Een breed gedragen aanpak: een succes in Breda

Wat moet je doen om een zo groot mogelijk draagvlak te creëren om laaggeletterdheid aan te pakken? En hoe krijg je dat in de praktijk voor elkaar? Anne-Rienke Hendrikse, beleidsadviseur Onderwijs & Cultuur bij de gemeente Breda en Ernestine Schipper, projectleider bij Stichting Lezen & Schrijven, verzorgden voor 250 deelnemers een workshop over een duurzame en breed gedragen aanpak van laaggeletterdheid in de regio of gemeente. Dit vond plaats tijdens de Tel mee met Taal-conferentie 'Spelen met Ruimte' in 2016. Doel was kennisdeling over de aanpak van laaggeletterdheid.

Draagvlak op alle niveaus

Ernestine vertelt dat de aanpak van laaggeletterdheid het beste werkt als er draagvlak is op alle niveaus: "Voor een duurzame en breed gedragen aanpak heb je op verschillende niveaus en binnen verschillende beleidsdomeinen draagvlak nodig. Zowel politiek-bestuurlijke partners als organisaties in het veld. Er is dus niet alleen draagvlak nodig in het educatiedomein, maar juist ook richting arbeid, ouderbetrokkenheid en gezondheid. De vraag in de workshop was: 'Hoe krijg je dat in de praktijk gerealiseerd?' We bedachten gezamenlijk strategieën om dit in de praktijk te versterken of voor elkaar te krijgen."

"Het is een uitdaging elkaar in de praktijk de ruimte te geven."

Taboe doorbreken

De samenwerking in West-Brabant en Breda verloopt goed. Ernestine legt uit hoe dat komt: "Er zijn in deze regio een paar succesfactoren die een duurzame en breed gedragen aanpak mogelijk maken. We zijn begonnen met het opzetten en behouden van een netwerk

van organisaties die zich inzetten tegen laaggeletterdheid. Daarbij is het belangrijk lage basisvaardigheden te bespreken om het taboe te doorbreken. Ons doel is dat we zowel NT1'ers als NT2'ers bereiken. Vervolgens maken we kwaliteitsafspraken met de partners in het netwerk en zorgen we voor een goede verhouding tussen professionals en vrijwillige deskundigen. Ten slotte verduurzamen we de aanpak van laaggeletterdheid, bijvoorbeeld door te screenen op cruciale plekken en workshops over het herkennen van laaggeletterdheid op te nemen in beleidsplannen."

Elkaar de ruimte geven

"Tijdens de workshop was het soms best wel wennen om met een veelzijdige groep aan de slag te gaan. Begrijp je elkaars (vak)termen bijvoorbeeld? Er werd meteen geopperd om dezelfde taal te spreken, je bewust te zijn van je eigen terminologie. Wat wij zagen is dat er vaak op natuurlijke wijze een gespreksleider komt, maar komen alle partners wel aan bod en hoe voelen ze zich daarbij? Het is een uitdaging elkaar in de praktijk de ruimte te geven, helemaal als er budgetten verdeeld worden. Voor mij is het opvallend dat het niet zichtbare deel van het werk, het investeren in relaties, de grootste invloed heeft op het werk.

Foto: Menno Mulder

Je samenwerkingspartners zijn de ambassadeurs. Kunnen zij hier tijd, ruimte en geld voor vrij (laten) maken in hun organisatie? En kunnen ze er voor zorgen dat het werk doorgaat, zelfs als ze er zelf niet meer werken?"

"Zet meerdere ambassadeurs in binnen je organisatie."

Gezamenlijke aanpak

Anne-Rienke, beleidsadviseur bij de gemeente Breda, wil het volgende benadrukken: "Alleen een gezamenlijke aanpak, die uitgaat van de vraag van de doelgroep op het gebied van taal- of andere basisvaardigheden, werkt. Dat betekent met verenigde kracht samenwerken om de maatschappelijke opgave om iedereen – jong tot oud – zoveel mogelijk basisvaardigheden mee te geven. Daar moet elk politiek, beleidsmatig en instellingsbelang aan ondergeschikt zijn."

Ambassadeurs inzetten

De deelnemers aan de workshop dachten actief mee. Een van de belangrijkste adviezen: zet meerdere ambassadeurs in binnen je organisatie: "Het werkt goed om ambassadeurs in te zetten om je verhaal op de agenda te plaatsen, dit spreekt op diverse niveaus mensen aan die dan intern weer ambassadeurs worden," legt Anne-Rienke uit. "Verder is het belangrijk vertrouwen te hebben in de expertise van een ander. Ieder heeft zijn eigen kracht. Investeer in die relatie. Het is daarbij belangrijk hiervan een gezamenlijke opgave te maken, want één persoon binnen een organisatie die actief is, is te kwetsbaar."

Lokale netwerkaanpak

Met de netwerkaanpak Taal voor het Leven ondersteunt Stichting Lezen & Schrijven honderden gemeenten, organisaties, docenten en vrijwilligers in de aanpak van laaggeletterdheid in heel Nederland. Zo is er in elke arbeidsmarktregio in Brabant een lokale projectleider. Kijk voor hun contactgegevens op taalvoorhetleven.nl/contact.

illustratie: Job van Gelder

TSAMINA MINA

Het is 2009. We wonen in Heesch, maar dat noemen ze hier His.

De juf van de basisschool heeft die ochtend verteld dat we binnenkort carnaval gaan vieren.

Zaterdag voor de kinderen, zondag voor iedereen.

‘Wat gaan we doen?’

Ik vraag het aan de moeder naast me op het schoolplein.

Haar dochter en één van mijn kinderen zitten in dezelfde klas.

‘Carnaval is een feest bij ons, hier in Brabant.

We gaan de straat op.

En we dansen,’ zegt de moeder. Yvon, heet ze.

Fragment uit Lokale Liefde Brabant

Lokale Liefde in Brabant

In de verhalenbundel Lokale Liefde vertellen Brabantse taalcursisten een bijzondere lokale herinnering. Taalvrijwilligers en docenten schreven deze verhalen op. Initiatiefnemer Karin Giphart en verschillende lokale auteurs en illustratoren lieten zich hierdoor inspireren. Deze authentieke en inspirerende verhalen in makkelijke taal zijn gebundeld. Als oefenmateriaal én als inspiratie voor anderen. Want iedereen kan de stap zetten om beter te leren lezen en schrijven. En iedereen kan een bron zijn van verhalen.

Lees alle verhalen via lezenenschrijven.nl/lokaleliefde.

De Taalbus komt naar cursisten toe

Henk Scherff bouwde een bus om tot klaslokaal en rijdt door de provincie om taalonderwijs te geven. Met zijn Taalbus bereikt hij samen met zijn vrouw in Breda, Zevenbergen en Etten-Leur mensen die moeite hebben met lezen en schrijven. De bus leverde hem de titel Brabantse TaalHeld 2016 op en een nominatie voor de landelijke TaalHeldenprijzen in de categorie Taalbegeleider.

Waardering

Het idee van de TaalHelden vindt Henk een mooi initiatief. "Het was leuk om mee te maken en een vorm van waardering dat je tot TaalHeld wordt gekozen. Voor de cursisten zelf is dat het belangrijkste. Zij werden bij de prijsuitreiking ook het uitgebreidst in het zonnetje gezet. Na mijn verkiezing als Brabants TaalHeld ben ik gewoon weer overgegaan tot de orde van de dag hoor, het is ook niet iets waar ik mee te koop loop. Er zijn wel belangrijkere dingen," aldus de bescheiden held.

"Toen deze bus vrij kwam hebben wij die ingericht als klaslokaal."

Meer mensen bereiken

Henk zou graag meer mensen willen bereiken die moeite hebben met lezen en schrijven. "Het is goed dat er veel aandacht is voor dit thema. Momenteel wordt 5% van de laaggeletterden bereikt. Dat kan natuurlijk beter. Nu komen met name anderstaligen; zij nemen sneller de stap naar taalles. Maar die Nederlandssprekenden bereiken, dat is een grotere uitdaging."

Bijscholing voor iedereen

Henk heeft een idee hoe je deze groep zou kunnen bereiken: "Bijscholen voor laaggeletterden zou net zo normaal moeten zijn als cursussen voor hoogopgeleiden. Dus bijscholen ongeacht opleidingsniveau. Je zou cursussen kunnen ontwikkelen met dezelfde naam maar dan op verschillende niveaus, zodat laag- en hoogopgeleiden naar dezelfde soort cursus kunnen gaan. Bijvoorbeeld een cursus over werken met de computer, dat is een goede ingang om ook taal aan te bieden. Veel mensen ervaren niet dat ze laaggeletterd zijn. 'Ik kan toch lezen' zeggen ze dan, en terecht. Misschien moeten we stoppen met de term 'laaggeletterdheid' want daardoor voelen niet alle mensen zich aangesproken. Het is mooi dat ik Brabants TaalHeld ben geworden, maar voor mij mag de held iemand zijn die de 95% bereikt die we nu niet bereiken!"

Van klas naar Taalbus

Henk is zeer gepassioneerd. Na een loopbaan van maar liefst 43 jaar voor de klas is hij verder gegaan als docent, maar dan met de Taalbus. "Mijn vrouw heeft ook lesgegeven. Toen zij wat minder ging werken werden we meteen besprongen door vrienden die vrijwilligerswerk deden. Of we niet eens koffie wilden drinken met die Somalische man die behoefte had aan

sociaal contact? Hij nam weer anderen mee en zo ontstond er een taalcursus. Het spullen sjouwen werd wel zwaar en toen deze bus vrij kwam hebben wij die overgenomen en ingericht als klaslokaal.”

Voldoening

“Het is heel leuk om te doen, we genieten er elke dag van. Het is prachtig om mensen te helpen die naar huis gaan met het idee dat ze weer wat hebben geleerd. Je voelt dat ze dankbaar zijn en dat geeft veel voldoening. Omdat de niveauverschillen zo groot zijn hebben mensen aparte aandacht nodig van een taalmaatje. Deze taalcoaches zetten we vooral in om spreekvaardigheid te oefenen.”

“Bijscholen voor laaggeletterden zou net zo normaal moeten zijn als cursussen voor hoogopgeleiden.”

Taalsvrijwilligers

Taalsvrijwilligers zijn een belangrijk onderdeel van de aanpak van laaggeletterdheid. Dankzij hun inzet krijgen deelnemers extra begeleiding op het gebied van lezen en schrijven, rekenen of werken met een computer. Professionele docenten ondersteunen hen daarbij.

Deelnemers profiteren het meest als ze op de juiste manier worden begeleid en met geschikte lesmaterialen werken. Daarom volgen vrijwilligers voordat zij aan de slag gaan een korte training waarin zij leren hoe zij de deelnemers goed kunnen helpen.

Taalsvrijwilliger worden? Kijk op lezenenschrijven.nl/taalsvrijwilliger voor meer informatie.

A middle-aged man with short grey hair and glasses is smiling and holding a large white sign. He is wearing a dark green shirt under a grey textured cardigan. The background shows a large, ornate church with a tall spire and other buildings under a clear blue sky. Some people are visible in the blurred background.

Nu ik beter kan
lezen en schrijven
heb ik mijn eigen
bedrijf. Toon

*Deze Brabanders nemen al deel aan een cursus. Ken jij iemand die ook beter wil leren lezen en schrijven?
Kijk op lezenenschrijven.nl/brabant.*

Zo'n 170.000 Brabanders hebben moeite met lezen en schrijven.

Ken je iemand die ook beter wil leren lezen en schrijven?
Ga naar www.lezenenschrijven.nl/brabant
of bel gratis **0800 - 023 44 44** voor informatie.

